

ฮ่อโค่เคลอศีโก่ท่อ

ฮ่อโค่เคลอศีโก่ท่อ

เรื่อง อรณี จริยาพจน์งาม

ภาพ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เรียบเรียง มงคล ทองบือ

มีนาคม 2563

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Foundation for Applied Linguistics) ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 และ 6

“โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ (ทวิภาษา : กะเหรี่ยงสกอร์ – ไทย)”

Supporting Mother Tongue Based MLE Project in Ethnic Minority Communities in Thailand : Sgaw karen - Thai

ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก Child’s Dream Foundation (CDF)

ต่าโก่คา เต๊อนี่ญาอี ต่าโก่ เน่ ก๊อมื่อนี่ ตู๊ อ๊ะป่า ชี่นอ เล๊อ แดปู เล๊อ มื่อชาคอ ก๊อมื่อนี เล๊อ เก๊อ บ่ะ เศ่ ท่อ แล มา ต่า เล๊อ ศื๊อ ตู๊ อ๊ะป่า มา ต่ามา เล๊อ ฆอน่อคื่อะ เต่อมา เล๊อ มื่อฮาลอ ด๊อ เต่อ มา ก๊อมื่อนี ตู๊ แล โล่แกว๊ เล๊อ ทีเน่อที๊ เก่อ ศื๊อ อ่อะ ญ่าโพ

ตู๊ ฮ๊ะคือ ญ่าโพ เต๊อโจ่ พ๊ะโด่ะ ตู๊ เต๊อ เน่ ญ่าโพ น๊อโบ เก ศอ โอ่ะ อ๊ะป่า เล๊อ แดปู เก ตือ แด พื๊อ เต๊อที่ อ๊ะป่า โอ่ะ เล๊อ แดปู ตู๊ ก๊อ อ๊ะป่า พ๊ะยี่ะ ที่ อ๊ะป่า เก ศอแบ่ะจ่อะ เศ่ ท่อ เล๊อ ทีโกล๊ปู เก ศอ เล๊อ แดปู ตู๊ ชี่ นอ แต๊ ต่า เดอ อ๊ะป่า แต๊ แว ด่ะ “บ่ะแล่ฮ เต๊อนี่ญ่าอี ต่าโก่ แล่ะ”

อ๊ะป่า แต๊เชอ เล๊อ ญา ต่า เต๊อโก่ ดี อี ต่า เชอ เก๊อต่อ มา ค๊ือ มื่อชาคอ มาแก๊ ย่อ แคอี ต่าโก่โด่ะ ก๊อมื่อนี่ ก๊อมื่อนี่ ยี่ะท่อ เก่อ มาซ๊ะ ดี แลฮ เต๊อซี่ยา บาฮ อ๊ะป่า แต๊ แว ด๊อ เก่อซาเซ่อโพฆ พ๊ะโด่ะ ตู๊ พ่ะ เล๊อ อ่า ซ๊ะโก๊ปู บ่ะ เม่อตา แลฮ ต่าโก่ ท่อ ตี๊ะตี๊ะ มื่อฮาลอ แว ด่ะ ออ เดอ อ๊ะป่า โต๊ ล่อะซ๊ะ มาคือ ว ล เก เซือ กอ

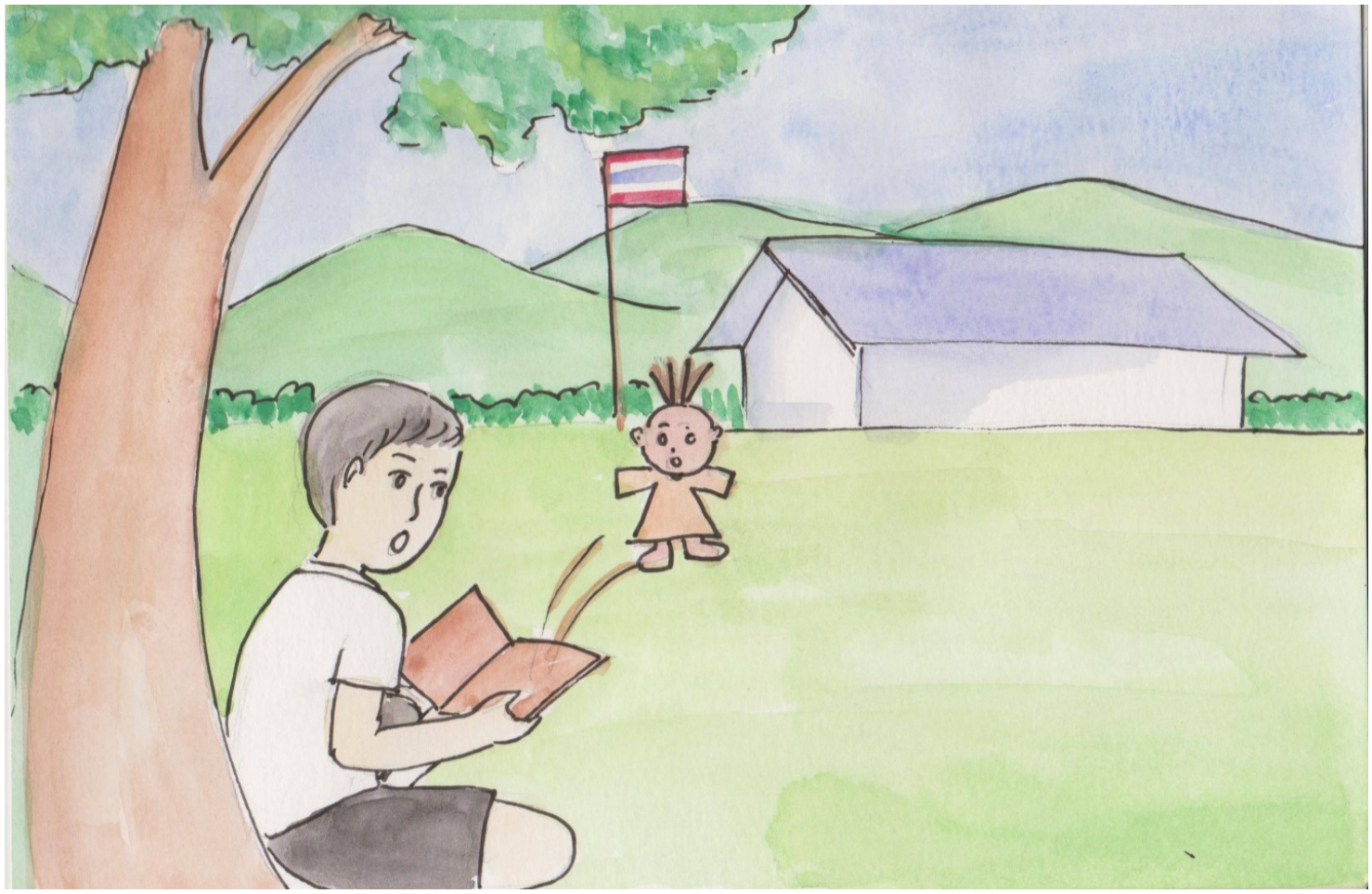
เต่อนาญาเน่ ตู๊ เดอ อ๊ะป่า แล ค๊ีเก่อญ๊า ต่า เล๊อ น๊ะซี อ่าเด๊อ แพ๊ เล๊อ อ๊ะ ชี่นอ เล๊อ เด๊อปู น่าฮู มู๊โค่จู พ๊ะโด่ะ แซ พ๊ะโด่ะ พ๊ะยี่ะญา น๊ะซี อ๊ะป่า แต๊ ท่อ แวเต่อ บลอญาอี เก่อลี ซ่อฆอ เต๊อดี๊ซ๊อ อ๊ะล่อ เล๊อญาบ่า ต่าโก่ โก่ร๊า มู๊โค่จู จูร๊ะ มาดีแลฮ

ตู๊ โช่โม่ ท่อ เล๊อ ซ๊ะโก๊ปู เต๊อ แต๊ ท่อแว ดี๊บ่า ด๊อ พ่ะ เล๊อ ซ๊ะโก๊ปู ดี๊ มู๊โค่จูวี ตู๊ แกว๊อ๊ะป่า เก เล๊อ เด๊อ ตือ เล๊อ เด๊อ ตู๊ เก มีเดอ อ๊ะป่า เดอ อ๊ะโม่ มื่อจ๊ะท่อ เต่อนวี๊ เล๊อ อ่าซอ ตู๊แล เล๊อ โจ๊ ดี๊ซ๊อ ก๊อจื๊อ เล๊อ อ่า แล โจ๊ อ่าคา รถตู้ เต๊อเบ่ะ แล ปู อ๊ะ แม่ะญา แล ศอ เล๊อ โจ๊ ปฆาเก่อญอ เศ่ ลอ เล๊อ รถตู้ อ่าปู

ตู๊ ที่ จ๊อๆ อ่าตอเต่อชี เศ่ลอ ช่อะ ต่าซู อ่อะ แซว่อ่อะ เล๊อ ต่ามาโล อ่าชู๊ ปู โอ่ะแว ลี่ะแกว๊ ลี่ะ ลี่ะพ๊า ตู๊ก่ะตา แก๊ ต่ากี๊ญ่ะ ร๊ะม๊ะ ตู๊ซ๊ะคือต่า จี่ะคอ จ๊ะแว ด๊อ โต๊ เดอ แว ช่อะ ต่าเคอ ต่าค่อ แว่จ๊อ มาโล่ต่า เต่อ ฆา แต๊แว ต่าบลื๊อ วีด๊อ เฮ่ ลอ ลี่ะพ๊ะ เต่อปู๊ ตู๊ บาท่อ แต๊ แว ต่าบลี๊ ด๊อ จี่ะคอ ช่อเฆ่ ซ๊ะ เดอ อ๊ะเซ่อก๊อ วี เก นื๊อะ เล๊อ โจ๊ปู ป๊ะ โอ่ะ บฆี๊ เล๊อ มู่ทู่คา ตู๊ แลชี่นอ เล๊อ เซ่ค๊อ ซ่า อ๊ะค่อที๊ ด๊อ ช่อะ ท่อ ลี่ะพ๊ะ เล๊อ แว จ๊อ มา โลต่า เฮ่ ลอ ออ

ตู๊ แม่ะคลี พ๊ะโด่ะ ท่อ เล๊อ อ๊ะที่ ลี่ะพ๊ะ อ่ามี เล๊อ “ฮ่อโค่เคลอคีโก่ท่อ” เม่ เล๊อ อ่า แว ด่ะ ซ๊ะลอ แอ่ะด๊อพ๊ะ แวยี่ะลี

ꩻ ꩻ ꩻ

น๊อซานี๊ะ แต๊ แว “ฮ่อโค่เคลอศีโก่ท่อ เม่เล๊อต่า ฮู๊ท่อ แว ลอ เล๊อ เก่อลี ซ่อฆอ เล๊อ ฮ่อโค่เคลอศี ดอ เบ่ะ อ่าแซ๊แก๊ เม่ แว ต่า พี๊ต่ามา เล๊อ ปฆาเก่อญอ มา ท่อ แว แก๊ ท่อ ต่าเป๊อ ลื่อ เดอ แม่ะเก่อลา ต่าเป๊อลื่อ กล๊ะเน่อ่าเป๊อลื่อ ท่อ เล๊อ มู๊โค่ มาฮ๊ะฆอ มู๊โค่ แก๊ ท่อ แม่ะเก่อลา เล๊อ ฮ่อโค่เคล ดอ เบ่ะ” น๊อซานะ กวาตู อะแม่ะ เดอ นแว ดอ แต๊ท่อแว น๊อซานี๊ะ ซ๊ะคื่อต่า เล๊อ ที่ ตู๊ ตู๊พ่ะซ๊ะด๊อ เก๊อน่า ต่า ตู๊ นี่ท่อ แต๊ ท่อ แว “เด๊อแม่ะเก่อลา มาซ๊ะ ดี แลฮ ลอฆ่ะ ดี๊ ซ๊อแม่ะเก่อลา เป๊อ กว่า ออ เจฮ อา” น๊อซานี๊ะ นี่ท่อ แต๊ แว

“แม่ะเก่อลา คาอี มา ซ๊ะ ดี๊ ซ๊อ เล๊อ ต่าโค่ พอ ต่า เชอ เก๊อ ต่อ เล๊อ มื่อ เก่อ ปอ ลอ มา ลอ ต่าโก่ลอ เล๊อ ฮ่อโค่เคลอศีต่าโก่ คา อี เก ท่อ โค่คี เต่อเซ บาฮ เมอ เล๊อ เก่อลี ซ่อ ฆอ เต่อดี๊ซ๊อ อ๊ะล่อ ต่าโก่คา ต่าโก่ พ๊ะโด่ะ” ตู๊ พล๊ะ ลอ อ๊ะโค่ น่าเป่อแว ซ๊ะ เก่อจ๊ะ แว ดี๊ “ทีเซ๊อลื่อะท่อ ต่าเฆ่อคา ต่าเฆ่อพ๊ะโด่ะ ต่าเศ คา ต่าเศลอศ๊า ต่าจูคา มู๊โค่จู พ๊ะโด่ะ บ่ะโต๊ ล่อะ ซ๊ะ ดี แลฮ” น๊อซานี๊ะ แต๊ เชอ “เฆ ลี เล๊อ เน่อ จ๊ะ ต่าเก่อโตคาอี เม๊ เต่อมา น๊อ มี ต่าเล๊อ เก่อ ตือ โอ่ะ ปฆา ลอเป่อลี ร๊ะ เดอ ต่าโอ่ะมู ก๊อมี”

น๊อซานี๊ะ แต๊เอ่ะ นา มา ดี อี ๑. ศือเน่ ต่าซู อ่อะ เล๊อ อ่า แฮ คื่อะท่อ ด่ะ แวเต๊อ เม่ เล๊อ ป่า เต๊ ท่อ ออ บ่า ๒. เต๊อ เมอ อ่อะ เต๊อซี่ อ๊ะจื่อะ โอ่ะ อ่าลอ ปี่ลี ด๊อ แก๊ ต่าจื่อะ เดอ ต่า เล๊อ แฮคื่อท่อ ด่ะแว ๓. ซูอ่อะ ปี๊ ดี แม่ะอู ช่อพี่ะ แม่ะอู ทีวี ก๊อจื๊อ เล๊อ เมอ อ่อะวี ๔. เมอ อ่อะ ลี่ะ ลี่ะโบ ซูอ่อะ ปี๊ดี ด๊อ ควี่ะ ศี่ะ ค่ะย่ะ เล๊อ อ๊ะ ล่อ เพ๊อ แล่ มี ซูอ่อะ เซ ซูอ่อะ ด๊อ เต่อจื๊อ ด๊อ ๕. ซู่เซ่ ร๊ะ ท่อ

เล๊อ อ่าบลื๊อ โด่ะ บ่ะ แต๊ เอ่ะ ปฆาเก่อ ญอ โต๊ล่อะซ๊ะ วี เป่อแคล แซ ท่อ บ่ะนื่อะ เล๊อ โจ๊ปู

ตู๊ ซ๊ะคือ ต่า ร๊ะ เล๊อ เน่ ต่า เซ่ ญา ต่าบลื๊อ น๊อซานี๊ะ ด๊อ ก๊ะ เบอ ลี่ะ นื่อะ โจ๊ะปู มื่อะซู่ มื่อะซ๊ะ ร๊ะม๊ะ ลอฮ

เรื่อง ภาวะโลกร้อน

หน้าร้อนปีนี้ อากาศร้อนกว่าทุกปี พ่อของตุ๊จึงนั่งอยู่ในกระท่อมระหว่างวันของทุกวันที่ต้องออกไปทำงานในไร่ พ่อของตุ๊เลือกทำงานเฉพาะช่วงเช้าและช่วงเย็นของทุกวัน ส่วนตุ๊ไปเดินเล่นที่ริมน้ำเพื่อหาปลา ตุ๊เดินหาปลาสักพักใหญ่ ตุ๊ก็ยังไม่ได้ปลาสักตัว จึงตัดสินใจกลับไปหาพ่อในกระท่อม เมื่อมาถึงก็ต้องตกใจเพราะไม่เห็นพ่ออยู่ในกระท่อม ตุ๊จึงตะโกนเรียกพ่ออยู่นาน แล้วก็เห็นพ่อเดินตัวเปียกขึ้นจากลำธารเข้าไปในกระท่อม ตุ๊นั่งคุยกับพ่อว่า “ทำไมปีนี้อากาศร้อนจังเลยครับ” พ่อตอบกลับว่า เมื่อก่อนอากาศไม่ร้อนขนาดนี้ เวลาทำไร่ ตอนกลางวันยังสามารถทำไร่ได้อยู่แต่มาภายหลังอากาศร้อนมากขึ้นทุกๆ ปี ต่อไปไม่รู้จะเป็นยังไง พ่อพูดพร้อมถอนหายใจเฮือกใหญ่ ตุ๊ยังคงเก็บความสงสัยในใจว่าทำไมอากาศร้อนเรื่อยๆ เมื่อตกเย็นเขาและพ่อช่วยกันทำไร่ เสร็จแล้วก็กลับบ้านไปด้วยกัน

คืนนั้น ตุ๊และพ่อได้ไปร่วมงานอธิษฐานที่บ้านของนะสี ขณะที่นั่งอยู่ในบ้านก็ได้ยินเสียงฝนตกลงมาห่าใหญ่ดังมาก สักพักใหญ่ ๆ พ่อของนะสีรำพึงขึ้นว่าอากาศทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงเยอะมาก ร้อนก็ร้อนมาก ฝนก็ตกหนักมากทำไงดีน้อ ตุ๊ก็เกิดความสงสัยแต่ยังไม่ได้พูดอะไร และเก็บความสงสัยต่อ เมื่อฝนหยุดตก ตุ๊จึงชวนพ่อกลับบ้าน เมื่อถึงบ้านตุ๊ก็เข้านอนไปกับพ่อและแม่

เมื่อถึงวันจันทร์ของอาทิตย์ใหม่ ตุ๊ก็เดินไปโรงเรียนตามปกติ ขณะที่เดินไปมีรถตู้คันหนึ่งผ่านหน้าไปเลี้ยงเข้าไปยังรั้วโรงเรียน เมื่อคนในรถตู้เดินลงมาจากรถ ตุ๊มองเห็นพี่ๆ นักศึกษา 10 กว่าคนเดินลงมา หอบอุปกรณ์ สื่อการเรียนทั้งสมุด ทั้งสมุด ดินสอ หนังสือ ตุ๊กตาผ้าจำนวนมาก ตุ๊ตื่นเต้นวิ่งเข้าไปทักทายและอาสาช่วยยกของ พี่นักศึกษาคนหนึ่งกล่าวขอบคุณพร้อมเอาหนังสือเล่มหนึ่งให้ตุ๊ ตุ๊พนมมือไหว้ขอบคุณและวิ่งไปเข้าแถว และเข้าห้องเรียน ช่วงพักกลางวัน ตุ๊มานั่งใต้ต้นมะม่วงต้นหนึ่งและหยิบหนังสือที่พี่นักศึกษาเอาให้เขา

ตุ๊ตาโตเมื่อเห็นชื่อหนังสือที่อยู่ในมือของเขานั้น ชื่อเรียกคือ “ภาวะโลกร้อน” ซึ่งเป็นเรื่องเขาสนใจอยู่ เขาไม่รอช้ารีบเปิดอ่านทันที ขณะเปิดหนังสือออก ก็มีตุ๊กตาดวงอาทิตย์ลอยออกมาจากหนังสือเล่มนั้น และพูดกับตุ๊ว่า “สวัสดีตุ๊ วันนี้พี่ซันนี่ จะเล่าให้ฟังนะว่าภาวะโลกร้อนเป็นยังไงทำไมถึงเกิดขึ้นและเราจะทำยังไง” ตุ๊ตกใจและตื่นเต้นในเวลาเดียวกันและจ้องพี่ซันนี่ ด้วยความตั้งใจ

พี่ซันนี่ เล่า “ภาวะโลกร้อนคือ เป็นการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลกมีสาเหตุหลักมาจากการกระทำของมนุษย์ที่สร้างก๊าซเรือนกระจก ก๊าซเหล่านี้ลอยขึ้นไปบนชั้นบรรยากาศของโลกเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจกเป็นเหมือนกระจกกั้นโลกไว้” พี่ซันนี่ หันหน้าไปมองตุ๊ และหัวเราะ และพูดขึ้นว่า พี่ซันนี่ ดีใจที่เห็นน้องตุ๊สนใจและตั้งใจฟัง นะครับ ตุ๊อมยิ้มแล้วพูดว่า “แล้วเรืองกระจกนี้เป็นยังไงครับเหมือนกระจกที่เราใช้ส่องหน้าไหมครับ” พี่ซันนี่ ยิ้มแล้วตอบว่า “กระจกนี้เป็นสภาพเหมือนอยู่ชั้นบรรยากาศเวลาดวงอาทิตย์ส่องส่งความร้อนลงมายังโลก ความร้อนนี้จะไม่สามารถสะท้อนออกไปได้ ทำให้อากาศเกิดการเปลี่ยนแปลง ฤดูร้อนอากาศก็จะร้อน” ตุ๊พยักหน้าด้วยความเข้าใจ เพื่อถามต่อว่า “น้ำท่วม ฤดูหนาว ก็หนาวจัด หน้าแล้งก็แล้งจัด หน้าฝน ฝนก็ตกหนัก เราต้องช่วยกันยังไงครับ” พี่ซันนี่ตอบว่า “ดีมาก ที่ถามคำถามนี้ เพราะถ้าเราไม่ทำอะไรก็จะส่งผลอันตรายกับสิ่งมีชีวิตทุกชนิดอย่างมาก”

ดังนั้นพี่ซันนี่ขอแนะนำดังนี้

๑. เลือกใช้อุปกรณ์หรือสิ่งที่มาจากธรรมชาติไม่ใช่สิ่งที่ต้องผลิตจากโรงงานมากเกินความจำเป็น ๒. ไม่ใช้สารเคมีที่อันตรายและเป็นพิษกับธรรมชาติ ๓. ประหยัดการใช้ไฟฟ้า ปิดไฟฟ้า ทีวี ทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ๔. ใช้กระดาษ ดินสอ อย่างประหยัด และ ทิ้งขยะก็ทิ้งเป็นที่ อะไรที่สามารถเอามาใช้ได้อีกก็ใช้ซ้ำ ๕. ปลูกต้นไม้เพิ่ม เป็นต้น

ที่สำคัญต้องแนะนำหรือบอกต่อคนอื่นด้วยนะ แล้วเสียงกริ่งเข้าห้องเรียนก็ดังขึ้น ตุ๊ดีใจมากที่ได้รับความรู้ กล่าวขอบคุณพี่ซันนี่และปิดหนังสือ แล้วเข้าห้องเรียนอย่างมีความสุข

MTB MLE

Instructional and Learning Materials Repository